

ACHTERGROND
NETWERK CONTROLE

Sociale Netwerk Controle-deelnemer Lars: „Ik was nooit gemotiveerd, omdat er door de hulpverlener

altijd gezegd werd wat ik moest doen.” FOTO LAURENS EGGEN

Toezicht via kansband

„
Dat je omgeving de moeite neemt om mee te helpen, motiveert enorm. Je voelt je heel verantwoordelijk om de missie te laten slagen.

Vader van een van de deelnemers van Sociale Netwerk Controle

VENLO/MAASTRICHT

Elektronisch toezicht via een polshorloge. Tja, dan is de vergelijking met de enkelband snel gemaakt. Maar alleen de techniek is hetzelfde. De drager kan de band niet afdoen zonder alarmbellen te laten afgaan. Ook moet hij met de band, waarin een zender zit, altijd in de buurt blijven van de ontvanger. In het geval van de enkelband een kastje dat (meestal) thuis staat. In het geval van het polshorloge een mobieltje. Daar houden de overeenkomsten wel op. Het polshorloge, veel minder stigmatiserend dan een dikke enkelband, is namelijk onderdeel van een veel bredere aanpak, Sociale Netwerk Controle genaamd. Een aanpak waarbij niet de hulpverlener of reclassering plannen maakt en toezicht houdt op de jongere, maar waarbij de jongere zelf een plan van aanpak schrijft om de problemen op te lossen. Het toezicht komt van het netwerk rondom de jongere. In de meeste gevallen zijn dat de ouders, maar ook opa, oma of buurvrouw kunnen voor die rol gekozen worden.

„We zijn in Nederland gewend om alles bij de hulpverlener neer te leggen”, licht Annemieke Gijsbers van hulporganisatie Topaze uit Schijndel, die de aanpak heeft ontwikkeld, toe. „Die hulpverlener schrijft een plan van aanpak, controleert hoe het gaat en zorgt voor de begeleiding. Maar in de gezinssituatie verandert navenant niets.” Dat ouders dat met Sociale Netwerk Controle wél zelf kunnen, heeft volgens Gijsbers alles te maken met het feit dat ouders met de polsband en de nieuwe aanpak middelen krijgen om het heft weer in handen te nemen. „Ze kunnen hun zoon of dochter controleren en dus aanspreken op het niet nakomen van afspraken. Verder motiveert deze aanpak tot verandering en wordt de eigen regie van de ouders aangesproken. Bovendien vinden ouders steun in hun eigen netwerk. Dat netwerk wordt nauw bij de aanpak betrokken. Tenslotte kijkt de hulpverlening op de achtergrond mee en helpt als dat nodig is.” Het sociale netwerk komt meteen in actie tijdens de eerste groepsessie bij het gezin thuis. Hier wordt in drie stappen toegewerkt naar wat de

jongere in kwestie nodig heeft om weer op het rechte spoor te komen. „Eerst wordt besproken wat volgens iedereen de gevolgen zijn als er niets verandert. Dan wat er gebeurt als er wel wat verandert. En tot slot worden doelen gesteld om tot dat ideale plaatje te komen. Samen met het actieteam kan dan een plan van aanpak geschreven worden”, vertelt Gijsbers. „Die sessie is zeer indrukwekkend. Zowel ouders als jongere mogen mensen uitnodigen die ze vertrouwen. Het kan dus zijn dat je enkel met familieleden zit, maar ook met vrienden, buren of een beste vriend. Dat geeft soms heel verrassende inzichten en helpt

DOOR ERIC SEUREN

een jongere en gezin beter op weg dan een hulpverlener.” Ook voor de jongere zelf is de maatregel aantrekkelijker dan opgesloten worden. „Een instelling kan traumatisch zijn. Jongeren komen er soms ook veel harder uit. Met deze aanpak leren ze juist meer aan zichzelf te werken.” Gijsbers noemt het horloge daarom ook wel kansband. Ze is ervan overtuigd dat Topaze met de aanpak een manier gevonden heeft om probleemjongeren uit de gevangenis te houden. „Landelijk ligt er de opdracht om het aantal jeugdinstellingen te verminderen. Jeugdzorg moet goedkoper en duurzamer. Bovendien ligt de nadruk steeds meer op oplossingen waarbij de eigen kracht van mensen wordt aangesproken. Deze aanpak speelt in op al die ontwikkelingen”, vertelt Annemieke Gijsbers. Toch blijft het lastig. Limburg is nu proeftuin en er zijn plannen om ook in Noord-Brabant aan de slag te gaan met de Topaze-aanpak. Echter, de instanties die er gebruik van kunnen maken, doen dat slechts mondjesmaat. „Ze kennen het nog niet of blijven de hen vertrouwde route volgen.”

„
Een instelling kan traumatisch zijn. Jongeren komen er soms ook veel harder uit.

Annemieke Gijsbers van Topaze